



LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 12

הנך יפה רעיתי יפה עיניך יונים כו'

« Voici que tu es belle, ma bien-aimée ; tes yeux sont des colombes »



DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak



LikuteiTora.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shir-hashirim/12/

1 הנך יפה רעיתי יפה עיניך יונים כו'. הנה ענין הכפל ב"פ הנך יפה וגו'. הוא שהא' כנגד נעשה והב' כנגד נשמע.

«Voici, tu es belle, mon bien-aimée, [tu es] belle; tes yeux sont des colombes, etc.» Le sens de la répétition, «Voici, tu es belle, etc.», deux fois, est que la première correspond à «Nous ferons» (naassé), et la seconde à «Nous écouterons» (nichma).

והנה רעיתי יש בו שני פירושים ושניהם עולים בקנה אחד. האחד הוא כמארז"ל במדרש שה"ש ע"פ לסובתי כו' רעיתי מפרנסתי הן שירעו אותי בשני תמידין בכל יום וארז"ל ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים.

Or, réayati («ma bien-aimée») a deux sens, qui s'accordent tous deux. Le premier est celui qu'enseignent nos Sages, de mémoire bénie, dans le Midrach sur le Cantique des Cantiques, à propos du verset «À ma jument, etc.»: «Réayati: ils sont ceux qui Me nourrissent (mefarnesayi), car ils Me font paître (yir'ou) avec deux sacrifices tamid chaque jour.» Et nos Sages, de mémoire bénie, ont enseigné: «Israël nourrit son Père qui est dans les cieux.»

וכתיב רועה ישראל האזינו דהפי' שהוא ית' רועה ומפרנס נש"י (וכמ"ש ביחזקאל) (ל"ד י"ד) במרעה טוב ארעה אותם וכתיב ותשב באיתן קשתו כו'

Et il est écrit: «Ô Berger d'Israël, prête l'oreille», ce qui signifie qu'Il, béni soit-Il, est le berger et le nourricier des âmes d'Israël (comme il est écrit dans Ye'hezkel) (34:14): «Dans un bon pâturage, Je les ferai paître.» Et il est écrit: «Et son arc demeura ferme, etc.»

משם רועה אבן ישראל וכתיב ביחזקאל (ל"ד י"ב) כבקרת רועה עדרו כו' כן אבקר את צאני ואומרים זה בפייט בר"ה והיינו לפי שאז הוא בחינת הרועה בשושנים וכמ"ש בבהמ"ז רוענו זוננו פרנסנו.

«De là vient le berger, la pierre d'Israël.» Et il est écrit dans Ye'hezkel (34:12): «Comme un berger inspecte son troupeau, etc., ainsi J'inspecterai Mes brebis»; nous disons ces paroles dans le piyout de Roch Hachana. C'est parce qu'alors se révèle le niveau de «Celui qui fait paître parmi les lis», et comme on le dit dans le Birkat Hamazon: «Sois notre berger, nourris-nous, sustente-nous.»

והפי' השני ברעיתי הוא כפשוטו לשון ריעות ואהבה כמ"ש או רעך אשר כנפשך וכתיב למען אחי ורעי וכתיב זה דודי וזה רעי.

Le second sens de réayati est son sens simple, un terme d'amitié (réout) et d'amour, comme il est écrit: «ou ton ami qui est comme toi-même»; et il est écrit: «À cause de mes frères et de mes amis»; et il est écrit: «Voici mon bien-aimé, voici mon ami.»

2 והענין כמו עד"מ למטה שהתקשרות והתחברות הנשמה עם הגוף הוא ע"י המזון שכשאוכל לחמו שמתברר האכילה במעיו בבירור אחר בירור עד שהמובחר שבמאכל נתהפך לדם הנפש ועולה ללב ומהלב עולה המובחר אל המוח.

Voici l'idée, par analogie avec ce qui se passe ici-bas : l'attachement et l'union de l'âme avec le corps s'opèrent par la nourriture. En effet, lorsqu'une personne mange son pain, ce qu'elle a mangé est raffiné dans ses entrailles, raffinement après raffinement, jusqu'à ce que la partie la plus choisie de l'aliment se transforme en sang de l'âme et monte au cœur ; puis, du cœur, la partie la plus choisie monte au cerveau.

3 וכמ"כ יובן למעלה כי הנה א"ס ב"ה אין ערוך אליו כלל וגם כל הנאצלים כלא חשיבי וכל התהוותם רק מבחינת מחשבה אחת לבד שעלה במחשבתו ית' אנה אמלך כו

De même, cela se comprend au sujet des mondes supérieurs. Car l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, n'a absolument aucun terme de comparaison, et même tous les émanés sont considérés comme néant. Leur venue entière à l'existence provient uniquement du niveau d'une seule pensée, qui s'est élevée dans Sa pensée, béni soit-Il : « Je régnerai, etc. »

שמחשבה זו היא חיות כל העולמות ולפי שמחשבה זו הוא להיות בחי' מלי' ע"כ נאמר אחת היא יונתי כו וזהו סוף מעשה במחשבה תחלה.

Car cette pensée est la force vitale de tous les mondes. Et puisque cette pensée vise à faire exister le niveau de Mal'hout (souveraineté), il est donc dit : « Une est-elle, ma colombe, etc. » Et c'est là le sens de : « Dernier dans l'action, premier dans la pensée. »

4 ועד"ז כל אורך זמן של חורבן בהמ"ק נחשב ממש כרגע אחד אצלו ית' כמ"ש הסתרת פני רגע ממך כו

De même, toute la durée de la destruction du Saint Temple est véritablement considérée à Ses yeux comme un seul instant, béni soit-Il, comme il est écrit : « Je t'ai caché Ma face un instant, etc. »

ואי לזאת הרי מחשבה זו האחת צמצום גדול ועצום מאד הוא אצלו ית' וכתחלת הבריאה הי' זה כחסד חנם ועכשיו צריכים להמשיכו ולעשות רצון אצלו ית' להתלבש במחשבה זו והכח הזה בנש"י לפי שעלו במחשבה

En conséquence, cette unique pensée constitue pour Lui, béni soit-Il, un tsimtsoum grand et extrêmement puissant. Au commencement de la création, cela releva d'une bonté accordée gratuitement ; mais à présent, il faut l'attirer et susciter en Lui, béni soit-Il, la volonté de s'envelopper dans cette pensée. Ce pouvoir se trouve dans les âmes d'Israël, parce qu'elles s'élevèrent dans la pensée.

וזהו ענין ישראל מפרנסין שמשיכים גילוי אור א"ס במחשבה עילאה כמו שע"י המאכל מתחזק המוח שה"ז התחברות הנשמה עם המוח ומהמוח מתפשט ללב ולכל האברים כך

Tel est le sens de «Israël soutiennent» : ils attirent la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof) dans la pensée supérieure. De même que la nourriture fortifie le cerveau — ce qui constitue l'union de l'âme avec le cerveau — et que, depuis le cerveau, elle se répand dans le cœur et dans tous les membres, ainsi...

הנה למעלה ממחשבה עילאה נמשך ומתפשט אח"כ בכל הטי מאמרות כו' אך הנה במה ממשיכים

En haut aussi, à partir de la pensée supérieure, cela est ensuite attiré et se répand dans les neuf paroles, etc. Mais par quoi l'attirent-ils ?

היינו פי' השני דרעיתי לשון אהבה וריעות שע"י שמעוררים בחי' הרצון אליו ית' שלא להיות חפץ ורצון אחר כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' עי"ז מעוררים ג"כ רצה"ע שישפיל א"ע להתלבש במחשבה זו:

C'est-à-dire le second sens de ra'yasi, un terme qui exprime l'amour et l'amitié : en éveillant le niveau de la volonté dirigée vers Lui, béni soit-Il, de sorte à n'avoir aucun autre désir ni aucune autre volonté, comme il est écrit : «Qui ai-je dans les cieux ? Et avec Toi, je ne désire rien, etc.», ils éveillent par là également la volonté suprême, afin qu'elle s'abaisse et s'enveloppe dans cette pensée.

5 ב והנה כתיב יפה את רעיתי כתרצה. והענין כי יש ב' בחינות ברצון. הא' הוא הרצון השורה במוחו כהעלם

2. Or, il est écrit : « Tu es belle, mon aimée, comme Tirtsa. » Le sujet est qu'il existe deux niveaux de volonté. Le premier est la volonté qui réside dans l'esprit, à l'état latent ;

שכשיתבונן המשכיל בגדולת א"ס ב"ה נולד ונתעורר הרצון במוחו ועיין בס' ש"ב פי"ו ועדיין הוא שורה במוחו ואינו מתפשט בלבו ממש וזהו הנקרא רצון בלה"ק

car lorsqu'un homme réfléchi médite sur la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, la volonté naît et s'éveille dans son esprit ; voyez Sefer Shel Beinonim, chapitre 16. Elle réside encore dans son esprit et ne se répand pas véritablement dans son cœur. C'est ce que l'on appelle ratzon («volonté») dans la langue sainte.

(וכנודע דגלגלתא נקרא רצון כמ"ש והיה על מצחו תמיד לרצון ועמ"ש בד"ה תקעו בחדש גבי רצון העליון שלמעלה מעלה מבחינת חכמה והוא מתגלה בראש השנה שהוא בחינת ראש וגלגלתא דחפ"א על מוחא כו' ע"ש).

(Comme on le sait, le Crâne (Goulgalta) est appelé ratzon, ainsi qu'il est écrit : « Il sera sur son front en permanence, pour faveur (leratzon) » ; et voyez ce qui est écrit dans le discours qui commence par « Sonnez du chofar à la nouvelle lune », au sujet de la volonté suprême, très, très au-dessus du niveau de 'Hokhma (sagesse), qui se révèle à Roch Hachana, lequel est le niveau de la tête, et du « Crâne qui recouvre le cerveau », etc. ; voyez là-bas.)

והבי' כשהרצון נמשך בבחי' גילוי בלב ממש אזי נקי רעותא דליבא והוא תרגום של רצון שבלה"ק

Le second niveau est celui où la volonté se prolonge jusque dans le cœur lui-même, de manière révélée ; elle est alors appelée re'outa deliba (« le désir du cœur »), et c'est la traduction (Targoum) de ratzon dans la langue sainte,

כמו שהתרגום ענינו הוא פי' הלשון הקדש וגילוי כמארז"ל אלמלא תרגומו דהאי קרא לא ידענא מאי קאמר כו'

de même que le rôle du Targoum est d'expliquer la langue sainte et de la révéler, comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie : « Si ce n'était le Targoum de ce verset, je ne saurais pas ce qu'il dit, etc. »

כמ"כ הרעותא דליבא זהו הגילוי של הרצון שבמוח כי כשמתגלה הרצון ונמשך בלב זהו גילוי יותר שהלב גשמי וקרוב לגוף יותר מהמוח כמ"כ בסש"ב ח"א פי"ו

De même, le désir du cœur est la révélation de la volonté qui réside dans l'esprit ; car lorsque la volonté se révèle et se prolonge dans le cœur, elle se manifeste davantage, puisque le cœur est plus matériel et plus proche du corps que l'esprit, ainsi qu'il est écrit dans Sefer Shel Beinonim, première partie, chapitre 16.

וזהו בחי' רעיתי לשון ריעות וחיבה והוא רעותא דליבא וזהו יפה את רעיתי בחי' הרעותא דליבא.

Tel est le niveau de ra'yati, terme qui exprime l'amitié et l'affection ; c'est re'outa deliba, le désir du cœur. Et tel est le sens de « Tu es belle, mon aimée (ra'yati) » : le niveau du désir du cœur.

כתרצה כבחי הרצון שבמוח והיינו כשמתחברים הבי רצונות של הלב והמוח ביד וזהו ואהבת ככל לבכך ואהבת בי"פ אור היינו בי רצונות הנ"ל.

« Comme Tirtsa (kesirtsa) » : comme le niveau de la volonté (ratzon) dans l'esprit. Cela signifie que les deux volontés, celle du cœur et celle de l'esprit, s'unissent. Tel est le sens de « Tu aimeras de tout ton cœur » ; ve'ahavta (« et tu aimeras ») vaut [numériquement] deux fois or (« lumière »), c'est-à-dire les deux volontés mentionnées précédemment.

6 והנה עייז שנשיי מתעוררים במוח ולב להיות רעיתי כתרצה עייז מעוררים כן למ עלה גילוי רצון העליון במחשבה האי.

Or, lorsque les âmes d'Israël s'éveillent dans l'intellect et le cœur pour être « ma bien-aimée, comme Tirtsa », elles éveillent ainsi également En haut la révélation de la volonté suprême dans la pensée première.

ונקרא רעיתי פרנסתי כמשל המאכל שגורם התפשטות והתחברות הנשמה במוח ומשם ללב ולכל האברים כך נמשך למעלה גילוי אור א"ס בחכמה ובינה תרין ריעין כו.

Et elle est appelée ra'yasi, parnasasi (« celle qui me sustente »), selon l'analogie de la nourriture, qui provoque la diffusion et l'union de l'âme dans le cerveau, puis de là dans le cœur et dans tous les membres ; de même, En haut, la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof) est attirée dans 'Hokhma et Bina, les « deux compagnons » (trein rei'in), etc.

7 והנה עייז כשנמשך האור בחי"ע אזי נמשך ג"כ המשכת חי"ע ורצון העליון המלוכש בה גם בכל נשיי והוא כמו עד"מ כשמתחזק המוח עיי המאכל ונמשך בו חיות הנפש

Or, par cela, lorsque la lumière est attirée dans la 'Hokhma supérieure (sagesse), le flux de la 'Hokhma supérieure et de la volonté suprême qui y est revêtue est également attiré dans toutes les âmes d'Israël. C'est comparable, à titre d'analogie, au cerveau qui est fortifié par la nourriture et dans lequel est attirée la force vitale de l'âme :

אזי נמשך ומתפשט מהמוח החיות לכל אברי הגוף אף גם בבחי הרגלים שיש לו כח להגביה רגליו ומעמידו על רגליו כו

la force vitale est alors attirée depuis le cerveau et se répand dans tous les membres du corps, jusqu'au niveau des pieds, de sorte que l'homme a la force de lever les pieds et qu'elle le fait tenir debout, etc.

וגם בכל צער וכאב שברגל מרגיש תומ"י במוחו כו' כמ"כ למעלה כשנמשך אור א"ס להתלבש בח"ע נק' אבינו כי ח"ע נק' אבא והצדיקים נקראים בניו כמ"ש בנים אתם לה' אלקיכם

De même, toute détresse ou douleur au pied est aussitôt ressentie dans le cerveau, etc. Ainsi en est-il aussi là-haut : lorsque la Lumière infinie (Or Ein Sof) est attirée pour être revêtue dans la 'Hokhma supérieure, Il est appelé «notre Père», car la 'Hokhma supérieure est appelée Abba (Père), et les justes sont appelés Ses enfants, comme il est écrit : «Vous êtes des enfants pour D.ieu, votre D.ieu.»

והיינו כי ברא כרעא דאבוה הוא בחינת רגל ועמ"ש ע"פ והארץ הדום רגלי וכשנתלבש אור א"ס ב"ה במחשבה עילאה

C'est-à-dire que «le fils est la jambe de son père» : il correspond au niveau du pied (réguel). Voyez aussi ce qui est écrit sur le verset : «La terre est le marchepied de Mes pieds.» Et lorsque la Lumière infinie, béni soit-Il, est revêtue dans la pensée supérieure,

אזי מתפשט ונמשך בבחינת רגל כמו שאנו רואים שהמחשבה נמשכת בהרגל להטותה ככל אשר תחפוץ

elle se répand alors et se prolonge au niveau du pied, comme nous le voyons : la pensée se transmet au pied pour le diriger où elle le souhaite.

והיינו דוקא כשנתלבש אור א"ס ב"ה בח"ע אזי נק' אבינו כו' וזהו שאומרים אבינו מלכנו רוענו כו'

C'est précisément lorsque la Lumière infinie, béni soit-Il, est revêtue dans la 'Hokhma supérieure qu'Il est appelé «notre Père», etc. C'est ce que nous disons : «Notre Père, notre Roi, notre Berger», etc.

פ"י שזהו שנק' הקב"ה רועה שמפרנס הנשמות שנמשך ומאיר חכמתו ורצונו ית' בנשמות שהן בחי' רגל וכמ"ש פותח את ידך יודוך ח"ע ומשביע לכל חי רצון כו'

Cela signifie que le Saint béni soit-Il est appelé Berger parce qu'Il nourrit les âmes : Sa sagesse et Sa volonté, béni soit-Il, se prolongent dans les âmes et y brillent, celles-ci étant au niveau du pied. Comme il est écrit : «Tu ouvres Ta main» (yadékhā) — Ton youd (youdékhā), la 'Hokhma supérieure — «et Tu rassasies tout être vivant de volonté», etc.

להיות מתקרבים יחד הרצון של הקב"ה עם הרצון של הצדיקים והיו לאחדים ממש שאין להם רצון אחר זולתי מה שרוצה הקב"ה.

afin que la volonté du Saint béni soit-Il et celle des justes se rapprochent et deviennent véritablement une, de sorte qu'ils n'aient d'autre volonté que ce que veut le Saint béni soit-Il.

וכמ"כ הקב"ה עושה רצון יראיו ועמ"ש בד"ה כי עמך מקור חיים בענין השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את כו'

De même, le Saint béni soit-Il accomplit la volonté de ceux qui Le craignent. Voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par «Car auprès de Toi est la source de la vie», au sujet de «Regarde depuis Ta sainte demeure, depuis les cieux, et bénis, etc.»

וענין מן השמים היינו כמ"כ בפ"י מפרנסים לאביהם שבשמים (ועו"ל בענין רעיתי כתרצה שהם ב' בחי' דחוי"ב הנזכר ע"פ ראה אנכי כו' נקודה בהיכליה כו' ע"ש וזהו ותשב באיתן כו').

Le sens de «depuis les cieux» est celui de ce qui est écrit dans l'explication de «ils nourrissent leur Père qui est dans les cieux». (On peut aussi dire, au sujet de «ma bien-aimée, comme Tirtsa», qu'il s'agit des deux niveaux de 'Hokhma et Bina mentionnés à propos du verset «Vois, Je [place devant vous], etc.» : «un point dans son palais, etc.» ; voyez là-bas. Et c'est là le sens de «Et son arc demeurera ferme (eitan), etc.».)

משם דייקא רועה אבן כו' שע"ז מעוררים למעלה ההמשכה בחו"ב וע"ז אח"כ משם רועה אבן וכו' וכנ"ל) (ועיין בפ' וחי דרלי"א ע"ב).

«De là», précisément, «vient le berger, la pierre, etc.» : car c'est ainsi qu'ils éveillent en haut l'effusion en 'Hokhma et Bina, et c'est ainsi qu'ensuite, «de là vient le berger, la pierre, etc.», comme indiqué plus haut.) (Voyez aussi le Zohar, Parshas Vayechi, folio 231b.)

עו"ל כי אביהם שבשמים היינו אור אבא המלוכש בז"א שנק' שמים חו"ג והיינו כי התנהגות העולמות ע"י המדות

On peut aussi dire que «leur Père qui est dans les cieux» désigne la lumière d'Abba (Père), revêtue dans Zeir Anpin, lequel est appelé shamayim («cieux») : 'Hessed et Guevoura. Autrement dit, la conduite des mondes s'effectue par les attributs émotionnels (midot) ;

אך צריך להמשיך בהם גילוי ח"ע כמ"ש בד"ה באתי לגני ועל כן אור המשכה זו הוא ע"י ב' הבחינות שבאדם הרצון שבמוח והרעותא דליבא וזהו ענין יפה את רעיתי כתרצה:

mais il faut faire descendre en eux la révélation de la 'Hokhma supérieure, comme il est écrit dans le discours commençant par «Je suis venu dans Mon jardin». C'est pourquoi la lumière de cette effusion passe par les deux niveaux qui existent chez l'homme : la volonté dans l'esprit et le désir du cœur. Tel est le sens de «Tu es belle, ma bien-aimée, comme Tirtsa».

8 ג והנה פ"י הנך יפה רעיתי פ"י כמו שלמטה בגשמיות עיקר היופי והנוי הוא בציור ומראה הכולל ג' גוונים יחד שאז הוא עיקר הנוי והתפארת

3. Or, le sens de «Voici, tu es belle, mon amie» est le suivant : de même qu'ici-bas, dans le domaine matériel, l'essence de la beauté et de l'élégance réside dans une image et un aspect qui réunissent ensemble trois couleurs ; c'est alors que se manifestent pleinement l'élégance et la splendeur.

והם דרך כלל ג' גוונים לבן, אדום וירוק שכאשר הם נכללים יחד אז הציור נאה ומהודר משא"כ גוון לבן לבדו או גוון אדום לבדו אין בו שלימות התפארת כ"כ

Il s'agit généralement de trois couleurs : le blanc, le rouge et le vert. Lorsqu'elles sont réunies, l'image est belle et splendide ; en revanche, le blanc seul ou le rouge seul n'a pas une splendeur aussi parfaite.

(וכענין מ"ש כמראה הקשת אשר כו' וידוע דג' גווני הקשת הם חיזור סומק וירוק וע' בפ' נח דע"א ב')

(Comme il est écrit : «Comme l'aspect de l'arc qui, etc.» ; et l'on sait que les trois couleurs de l'arc-en-ciel sont le blanc, le rouge et le vert — 'hivar, soumak et yarak ; voir le Zohar, Parachat Noa'h, folio 71b.)

פ"י גוון לבן שבכנ"י הוא מדת האהבה והחסד לאהבה את ה' ולדבקה בו שאהבה הוא בח"י כסף

Le blanc, dans la Communauté d'Israël, désigne l'attribut de l'amour et de la bonté : «aimer D.ieu et s'attacher à Lui». Car l'amour est du niveau de l'argent (késef),

כמו נכסוף נכספתה לבית אביך שהוא גוון לבן ובמ"א נתבאר שזהו ענין האהבה הטבעית המושרשת בכ"א מישראל שלפיכך נמשל לגוון לבן שהוא גוון עצמי ואינו מורכב.

comme dans «Tu as ardemment désiré (nikhssof nikhsafeta) la maison de ton père» ; et l'argent est blanc. Il est expliqué ailleurs qu'il s'agit de l'amour naturel enraciné en chacun d'Israël, auquel le blanc est donc comparé : c'est une couleur essentielle, qui n'est pas composée d'un mélange.

כך הוא ענין האהבה הנ"ל שהיא מצד עצמיות הנשמה שלמעלה משכל המושג כו' אך אחר האהבה והכוסף והתשוקה הנ"ל צריך להשפיל א"ע

Il en va de même pour l'amour évoqué plus haut : il provient de l'essence même de l'âme, qui dépasse l'intellect compréhensible, etc. Mais après cet amour, ce désir ardent et cette aspiration évoqués plus haut, il faut s'abaisser soi-même

בבחי' שמאל דוחה בבחי' יראה ועמ"ש ע"פ השמים כסאי כו' וזהו גוון האדום שבהנשמות שהוא מבחי' גבורה והם ב' בחי' דאברהם אוהבי ופחד יצחק.

selon l'aspect de «la gauche qui repousse», c'est-à-dire selon l'aspect de la crainte ; voir ce qui est écrit sur le verset «Les cieux sont Mon trône, etc.». Voilà le rouge dans les âmes, qui relève du niveau de Guevoura (retenue). Ce sont les deux niveaux d'«Avraham, qui M'aime» et de «la Crainte de Yits'hak».

9 וגוון שלישי הוא בחי' הירוק שהוא הממוצע בין שני גוונים ההפכיים הנ"ל והיינו מדתו של יעקב

La troisième couleur est le niveau du vert, intermédiaire entre les deux couleurs opposées mentionnées plus haut. C'est l'attribut de Yaakov,

שהיא מדת הרחמים לעורר רחמים על נפשו בראותו גדולת ה' ית' אשר לגדולתו אין חקר ויתבונן בירידת נפשו מעיקרא רמה כו' ועי"ז יכמרו רחמיו אשר רחמנות זו ממוצעת בין חו"ג

qui est l'attribut de la compassion : éveiller la compassion pour son âme lorsqu'il voit la grandeur de D.ieu, béni soit-Il, «dont la grandeur est insondable», et qu'il médite sur la descente de son âme, depuis une hauteur élevée, etc. ; ainsi, sa compassion est éveillée. Cette compassion se situe entre 'Hessed et Guevoura,

כי מה שיכמרו רחמיו ויחם לבו מאד זהו כעין בחי' גבורה כו' ומ"מ עיקרה מטה כלפי חסד ואהבה (וע' בפרדס שער הגוונים ספ"ג וספ"ב).

car le fait que sa compassion s'éveille et que son cœur s'échauffe fortement est analogue au niveau de Guevoura, etc. ; néanmoins, son essence penche vers 'Hessed et l'amour. (Voir aussi le Pardes, Sha'ar HaGevanim (la Porte des couleurs), fin du chapitre 3 et fin du chapitre 2.)

והנה מדה אחת אינו יפה כ"א כשיש כל הג' מדות ביחד שע"י יוכלו להיות מהלכים לעלות בעילוי אחר עילוי כו'.

Or, un seul attribut n'est pas beau ; il ne l'est que lorsque les trois attributs sont réunis. C'est ainsi qu'ils peuvent être «ceux qui marchent» (mechalchim), s'élevant d'un degré à l'autre, etc.

ועמ"ש בד"ה שניך כעדר הרחלים כו' ובביאור ע"פ וידעת היום גבי ונאספו שמה כל העדרים כו' וכל המדות האלו בתפלה איתנהו

Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Tes dents sont comme un troupeau de brebis, etc. », ainsi que dans l'explication sur « Sache aujourd'hui », à propos de « Là se rassembleront tous les troupeaux, etc. ». Tous ces attributs sont présents dans la prière,

כי תפילות אבות תקנום שהם אברהם יצחק יעקב שהם מקור הג' מדות אלו ומפני כך כל המדות האלו חג"ת איתא בתפלות שתקנו האבות כנ"ל

car « les prières furent instituées par les Patriarches » : Avraham, Its'hak et Yaakov, qui sont à l'origine de ces trois attributs. C'est pourquoi tous ces attributs — 'Hessed, Guevoura et Tiferet — se trouvent dans les prières instituées par les Patriarches, comme indiqué plus haut.

וזהו ליעקב אשר פדה את אברהם כי מדת אהבה מדת אברהם בלתי מדת רחמנות שהוא מדת יעקב אינו נחשב ליפה

Et c'est là le sens de « à Yaakov, qui a racheté Avraham » : l'attribut de l'amour, celui d'Avraham, sans l'attribut de la compassion, celui de Yaakov, n'est pas considéré comme beau ;

אבל כשיש התכללות זו המדה בג' מדות אזי היא יפה ויוכלו לעלות עד אין קץ ועמ"ש סד"ה שניך כעדר הרחלים וזהו כל המדות חג"ת אהבה ויראה ורחמנות אז הוא יפה כמו למטה במראות.

mais lorsque cet attribut est intégré aux trois attributs, il est alors beau, et ils peuvent s'élever sans fin. Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Tes dents sont comme un troupeau de brebis ». Ainsi, lorsque tous les attributs — 'Hessed, Guevoura et Tiferet, l'amour, la crainte et la compassion — sont réunis, c'est beau, comme c'est le cas ici-bas dans les apparences.

10 והנה זה הוא היפה הראשון הוא בחי' נעשה שהוא יפה על ידי עשיה שלנו באהבה ויראה ורחמנות לדבקה בו ולבטל רצונך מפני רצונו ביטול במציאות

Or, le premier « beau » est le niveau de « nous ferons » (naassé), car il est beau grâce à notre propre action, par l'amour, la crainte et la compassion, afin de nous attacher à Lui et de « soumettre ta volonté à Sa volonté », dans une annulation de l'être (bitoul bimetzziout).

אבל יפה השני גדולה מבחינת יפה הראשון כמו שאמרו רז"ל הבא לטהר מסייעין לו הרבה שבא לטהר ולהתקדש והוא ענין המשכות המדות העליונות בחי' ישראל אשר כך אתפאר והוא בחינת ישראל דלעילא

Mais le second «beau» est supérieur au niveau du premier «beau», comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : «Celui qui vient se purifier reçoit une aide abondante» ; car il est venu se purifier et se sanctifier. C'est là l'attraction des attributs supérieurs, le niveau de «Israël, en qui Je me glorifie» (espa'er), qui est le niveau d'Israël d'en haut (Israël dile'eila),

כי שרית עם אלקים כחתן יכהן פאר לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת וכנס"י היינו שמקבלת הפאר מבחי' ישראל דלעילא וזהו ענין הנך יפה השני ועמ"ש עוד מזה ע"פ ועשו להם ציצית כו'

car «tu as lutté avec Elokim» ; «comme un époux qui se pare de gloire (pe'er)» ; «À Toi, D.ieu, la grandeur, la force et la splendeur (Tiferet).» Et c'est la Communauté d'Israël qui reçoit la gloire du niveau d'Israël d'en haut. Tel est le sens du second «Voici, tu es belle.» Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet sur le verset «Et ils se feront des franges, etc.»

(ועמ"ש סד"ה בהעלותך את הנרות בענין שיורד ע"פ מדותיו דהיינו מדותיו של הקב"ה ועמ"ש סד"ה אני ישנה גבי פתחי לי כחודה של מחט ואני אפתח לך כו' ועמ"ש בד"ה

(Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Quand tu élèveras les lampes», au sujet de «qui descend sur le bord de ses vêtements (middotav)», c'est-à-dire les attributs (midot) du Saint béni soit-Il. Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Je dors», au sujet de «Ouvre-Moi [une ouverture] comme le chas d'une aiguille, et Je t'ouvrirai, etc.» Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par

כי תצא בענין פ"י יפת תואר ומ"ש בענין ורחל היתה יפ"ת ויפת מראה בד"ה אם לא תדעי לך כו' ועמ"ש בד"ה כה תברכו בענין יאר ה' פניו אליך ובביאור ע"פ אלה מסעי בענין תתן אמת ליעקב כו'

«Lorsque tu sortiras», sur le sens de «belle de forme» (yefat to'ar) ; et ce qui est écrit au sujet de «Rachel était belle de forme et belle d'apparence» dans le discours commençant par «Si tu ne le sais pas, etc.» Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Ainsi vous bénirez», au sujet de «Que D.ieu fasse briller Sa face vers toi», ainsi que dans l'explication sur «Voici les étapes», au sujet de «Tu donneras la vérité à Yaakov, etc.»

ועמ"ש ע"פ מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים וכ"ז הוא ענין הנך יפה כנשמע היינו בחינת יופי הנמשך מלמעלה ועמ"ש בביאור ע"פ יונתי בענין ומראך נאווה)

Voyez aussi ce qui est écrit sur le verset « Que tu es belle et que tu es agréable, amour dans les délices. » Tout cela relève du sens de « Voici, tu es belle » dans « nous écouterons » : c'est le niveau de beauté qui est attiré d'en haut. Voyez aussi ce qui est écrit dans l'explication sur « Ma colombe », au sujet de « et ton apparence est gracieuse ».)

והנה מ"ש עיניך יונים הוא עד"מ כמו זוג יונים אחד זכר ואחת נקבה והנקבה מקבלת השפעה מהזכר כך ע"ד משל למעלה הקב"ה נמשל לחתן וכנסת ישראל נמשלה לכלה והם נקראו בחינת מקבלים מהקב"ה

Or, ce qui est écrit, « tes yeux sont des colombes », s'explique par l'exemple d'un couple de colombes, un mâle et une femelle, la femelle recevant l'influence du mâle. De même, par analogie, en haut : le Saint béni soit-Il est comparé à un époux et la Communauté d'Israël à une épouse ; ils sont qualifiés de récepteurs de l'influence du Saint béni soit-Il.

וכמו יונים שמסתכלים זע"ז כך מכל דבר יוכלו להסתכל ולראות שאין עוד מלבדו והוא אחד כנ"ל ולהיות ביטול במציאות עד שיהיה בטל רצונך כו'.

Et de même que les colombes se regardent l'une l'autre, ainsi peuvent-ils contempler chaque chose et voir qu'« il n'est rien d'autre que Lui » et qu'Il est Un, comme il a été dit plus haut, et parvenir à l'annulation de l'être, jusqu'à ce que « ta volonté » soit annulée, etc.

וזהו עיניך יונים כי הנה היונים הם זכר ונקבה שמסתכלים תמיד זה בזה ומתענגים בראייתם זה את זה כך כנ"ל היא בבחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא ומכל דבר יוכלו לראות ולהסתכל שאין עוד מלבדו.

Et tel est [le sens de] « tes yeux sont des colombes » : les colombes sont un mâle et une femelle qui se contemplent constamment et se réjouissent de se voir l'un l'autre ; de même, la Communauté d'Israël se trouve au niveau de « contempler la gloire du Roi » et peut voir et considérer, à partir de toute chose, qu'il n'y a rien d'autre que Lui.

11 והנה כתיב כי עין בעין יראו. פ"י עין הראשון הוא ההסתכלות מלמטה למעלה והב' הוא השפעה מלמעלה לראות עין בעין כדרך שבא לראות כך בא ליראות וזהו עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו כו'

Or, il est écrit : « Car œil à œil ils verront. » Cela signifie que le premier « œil » est le regard d'en bas vers le haut, et le second est l'influx accordé d'En Haut, qui permet de voir œil à œil : « de même qu'on vient pour voir, on vient aussi pour être vu ». C'est là [le sens de] « L'œil de D.ieu est tourné vers ceux qui Le craignent, vers ceux qui espèrent en Sa bonté, etc. »,

ועיני להציל ממות נפשם דהנה כתיב רגליה יורדות מות שלפעמים יורד השפע של בחינת ממכ"ע להיכלות הקליפות וכמ"ש ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע ובחרת בחיים כו' וכמ"ש במ"א

et par cela, « pour sauver leur âme de la mort ». Car il est écrit : « Ses pieds descendent vers la mort » : parfois, le flux du niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) descend dans les palais des kelipot (écorces), comme il est écrit : « Vois, j'ai placé aujourd'hui devant toi la vie et le bien, la mort et le mal ; tu choisiras la vie, etc. », ainsi qu'il est écrit ailleurs.

אבל על ידי המיחלים לחסדו אזי יציל ממות נפשם הוא בחי' ממכ"ע שלא יהיו רגליה יורדות

Mais, grâce à « ceux qui espèrent en Sa bonté », Il sauve alors « leur âme de la mort » : « leur âme » désigne le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes, afin que « ses pieds » ne « descendent » pas.

וכמ"ש רחצתי את רגלי ועמ"ש ע"פ והארץ הדום רגלי ולהחיותם ברעב דהנה כתיב כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם וגו' לחם היינו בחינת התורה.

Comme il est écrit : « J'ai lavé mes pieds » ; voir aussi ce qui est écrit au sujet du verset : « Et la terre est l'escabeau de Mes pieds. » « Et les garder en vie dans la famine » : car il est écrit : « Car l'homme ne vit pas seulement de pain, etc. » ; le « pain » désigne le niveau de la Torah.

12 וזהו ענין הנך יפה כנעשה ולא זה בלבד הוא החיות כי על כל מוצא פי ה' הוא בחי' ההשפעה שנמשך מלמעלה

Et telle est la signification de « Voici que tu es belle » dans « nous ferons ». Mais cela seul n'est pas la force vitale ; il y a aussi « par tout ce qui sort de la bouche de D.ieu » : c'est le niveau de l'effusion qui est attirée d'En-Haut,

דהיינו הנך יפה כנשמע ע"ד השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפ"ך ואזי נק' התורה מוצא פי ה' ודברי אשר שמתו בפ"ך תען לשוני אמרתך וכמ"ש במ"א סד"ה

c'est-à-dire « Voici que tu es belle » dans « nous entendrons », selon le principe : « Fais entendre à tes oreilles ce que tu fais sortir de ta bouche. » Alors la Torah est appelée « ce qui sort de la bouche de D.ieu », et « Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche » ; « Ma langue répondra à Ta parole. » Comme il est écrit ailleurs, à la fin du discours commençant par

להבין מ"ש ביום השע"צ וזהו לחיותם ברעב שהחיות שלהם הוא מבחי' הרעב גופא מה שהם רעבים וצמאים אליו ית' וז' הו' רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף פי' נפשם מבואר למעלה.

«Pour comprendre ce qui est écrit au sujet du jour de Chemini Atséret.» Et telle est la signification de «pour les garder en vie dans la faim»: leur force vitale provient de la faim elle-même, du fait qu'ils ont faim et soif de Lui, béni soit-Il. Et telle est la signification de «Affamés et assoiffés aussi, leur âme défailait en eux.» Le sens de «leur âme» est expliqué plus haut.

בהם תתעטף היינו כמ"ש נפשנו חתה לה' וזהו ויענך וירעיבך ויאכילך את המן כו' כי על כל מוצא כו' «En eux défailait» signifie comme il est écrit: «Notre âme attend Havaya.» Et telle est la signification de «Il t'a affligé, Il t'a fait avoir faim et Il t'a nourri de la manne, etc.», «car par tout ce qui sort, etc.»

ועמ"ש סד"ה ויאכילך את המן ועוד אפשר לומר בענין להחיותם ברעב שזהו ענין יוהכ"פ שנאמר בו ועניתם את נפשותיכם כי הוא למעלה מבחי' אכילה כו'

Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Il t'a nourri de la manne.» On peut encore expliquer, à propos de «pour les garder en vie dans la faim», qu'il s'agit de Yom Kippour, dont il est dit: «Vous affligerez vos âmes», car il se situe au-dessus du niveau de l'alimentation, etc.

כי אכילה הוא מה שמתברר המאכל ונהפך לדם ונכלל בבחינת חיצוניות הלב כמו שכל הקרבנות היו רק על מזבח החיצון

Car, lorsqu'on mange, l'aliment est raffiné, transformé en sang et inclus dans le niveau de la dimension extérieure du cœur, de même que toutes les offrandes étaient apportées uniquement sur l'autel extérieur.

אבל פנימיות הלב הוא למעלה מבחינת אכילה וכמ"ש בד"ה ביום השמיני שלה. וע"ז נאמר ולהחיותם ברעב כו' כנ"ל והיינו ע"י עין ה' אל יראיו כו':

Mais la dimension intérieure du cœur se situe au-dessus du niveau de l'alimentation, comme il est écrit dans le discours commençant par «Le huitième jour, il renvoya le peuple.» C'est à ce propos qu'il est dit: «et les garder en vie dans la faim, etc.», comme mentionné plus haut; cela se réalise par «l'œil de Havaya tourné vers ceux qui Le craignent, etc.»



LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shir-hashirim/12/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak